

Admiterea la doctorat

Domeniul Teologie

Anexa 2.a.

Disciplina: TEOLOGIE DOGMATICA – obligatorie pentru toți candidații –

Descriere examen: **Interviu:** Se urmărește identificarea nivelului de cunoștințe privind doctrina Bisericii ortodoxe; modul de înțelegere a temelor principale ale doctrinei ortodoxe.

Tematica

1. *Sfânta Treime, structura supremei iubiri;*
2. *Iisus Hristos, chipul etern și uman al lui Dumnezeu, îndumnezeitorul omului;*
3. *Sfânta Biserica, spațiul și condiția harului Mântuitor;*
4. *Eshatologia ortodoxă, învățătură a suferinței biruitoare;*

Bibliografie orientativă:

- STĂNILOAE, D., N. CHIȚESCU, I. TODORAN ȘI I. PETRUȚĂ, *Teologia Dogmatică și Simbolică* vol I-II, manual pentru facultățile de teologie, Edit. Renașterea, Cluj, 2004;
- STĂNILOAE, D., *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol I-III, Edit. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1978.

ANEXA 2.b

Tematica pentru concursul de admitere, proba orală, Disciplina: SPECIALIZAREA ALEASĂ – în funcție de opțiunea candidaților –

1. Coordonator : **IPS Irineu POP, prof.univ.**
Specializarea: **Teologie morală**

Tematica:

1. Chipul lui Hristos în ființa și viața morală a creștinului;
2. Familia creștină și rolul ei moral, educativ și social astăzi;
3. Trăirea în Hristos și mărturisirea Lui în lumea contemporană;
4. Viciile din societatea actuală și remediile pentru tămăduirea lor;
5. Desăvârșirea persoanei umane în concepția Părinților filocalici;
6. Frumusețea iubirii de oameni în concepția Părinților filocalici;
7. Teologia și spiritualizarea umanului autentic.

Bibliografie orientativă:

- BARTOLOMEU I, Patriarhul ecumenic de Constantinopol, *Biserica și problemele lumii de azi. Vocația universală a Ortodoxiei*, Ed. Trinitas, Iași, 1997;
- IRINEU POP-Bistrițeanul, *Chipul lui Hristos în viața morală a creștinului*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2001;
- FILOCALIA sfintelor nevoițe ale desăvârșirii, vol. I-XII, 1947-1991;
- MANTZARIDIS, Georgios, *Morala creștină*, Ed. Bizantină, București, 2006;
- MARLER, John; Andrew WERMUTH, *Tinerii vremurilor de pe urmă. Ultima și adevărata răzvrătire*, Ed. Sophia, București, 2008;
- CRAINIC, Nichifor, *Sfințenia, împlinirea umanului*, Ed. Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Iași, 1993;

- FLOREA, Petroniu, *Virtuțile la Părinții filocalici*, Ed. Universității din Oradea, Oradea, 2001;
- STĂNILOAE, Dumitru, *Ascetica și Mistica Ortodoxă*, vol. 1 și 2, Ed. Deisis, Alba Iulia, 1993;
- MOLDOVAN, Ilie, *În Hristos și în Biserică...*, vol. 1: Iubirea – taina căsătoriei, vol. 2: *Adevărul și frumusețea căsătoriei*, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 1996;
- TIMIȘ, Ioniță, *Teologia iubirii în conștiința filozofică, biblică și patristică*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2005;
- ŠPIDLÍK, Tomáš, *Spiritualitatea Răsăritului creștin*, vol. 1: Manual sistematic, Ed. Deisis, Sibiu, 1997;
- LOSSKY, Vladimir, *După chipul și asemănarea lui Dumnezeu*, Ed. Humanitas, București, 1998

2. Coordonator : **Gheorghe REMETE, prof.univ.**
 Specializarea: **Teologie dogmatică**

Tematica:

1. Revelația naturală și Revelația Supranaturală;
2. Cunoașterea existențială, conlucrarea omului cu Dumnezeu;
3. Providența divină, obiecțiile împotriva ei și respingerea lor;
4. Iisus Hristos, singurul proprietar și suveran al cuvântului. Cuvântul nemincinos experiat istoric și existențial;
5. Sfintele Taine argumentate interconfesional;
6. Taina Bisericii într-o analiză interconfesională;
7. Omul ca imago Dei și reverberația acestuia asupra cosmosului.

Bibliografie orientativă:

- BOBRINSKOY, Boris, *Communion du Saint-Esprit*, col. "Spiritualité Orientale", Nr.56, Ed. Abbaye de Bellefontaine, Bégralles-en-Mauges, 1992 ;
- EVDOKIMOV, Paul, *Arta Icoanei. O teologie a frumuseții*, trad. G. Moga și P. Moga, Edit. Meridiane, București, 1993;
- EVDOKIMOV, Paul, *Prezența Duhului Sfânt în Tradiția Ortodoxă*, trad. V. Răducă, Edit. Anastasia, București, 1995;
- LOSSKY, Vladimir, *Introducere în Teologia Ortodoxă*, trad. Lidia și Remus Rus, Edit. Enciclopedică, București, 1993;
- LOSSKY, Vladimir, *Teologia mistică a Bisericii de Răsărit*, trad. V. Răducă, Edit. Anastasia, București, 1993;
- POPOVICI, arhimandritul Iustin, *Omul și Dumnezeu-Om*, Edit. Deisis, Sibiu, 1997;
- REMETE, G., *Suferința omului și iubirea lui Dumnezeu*, ed II, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia 2006;
- REMETE, G., *Sfintele Taine în contextul dialogului ortodox lutheran*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia 2009;
- REMETE, G., *Dogmatica Ortodoxă*, Edit. Reîntregirea, ed IV, Alba Iulia, 2007;
- STĂNILOAE, Dumitru, *Studii de Teologie Dogmatică Ortodoxă*, Edit. Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1991;
- STĂNILOAE, Dumitru, *Chipul nemuritor al lui Dumnezeu*, Edit. Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1987;
- STĂNILOAE, Dumitru, *Sfânta Treime sau la început a fost Iubirea*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxa Române, București, 1993;
- STĂNILOAE, D; N. Chițescu, I. Todoran și I. Petruță: *Teologia Dogmatică și Simbolică* vol I-II, manual pentru facultățile de Teologie, Ed. Renașterea Cluj, 2004;
- STĂNILOAE, D, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol I-III, Ed. Institutului Biblic București 1978;
- ZIZIOULAS, Ioannis, *Ființa ecclesială*, trad. Aurel Nae, Ed. Bizantină, București, 1996.

3. Coordonator : **Mihai HIMCINSCHI, prof.univ.**
Specializarea: **Dogmatica**

Tematica:

1. Perihoreza treimică și hristologică. Implicații
2. Contribuția Părintelui Dumitru Stăniloae la adâncirea învățaturii despre relațiile de comuniune a Persoanelor Treimice, despre odihnirea și strălucirea Duhului Sfânt în și prin Fiul
3. Biserica și Scriptura – autoritatea eclesial-misionară
4. Restaurarea firii umane prin odihnirea Sfântului Duh în Iisus Hristos, sau antropologia hristo-pnevmatică
5. Teologie și iconomie. Poziția Sfântul Grigorie Palama în contextul celor trei dispute teologice ale secolului XIV
6. Dogmă și viața. Dogmatica experienței empirice
7. Tainele inițierii la Sfântul Nicolae Cabasila ca premise ale îndumnezeirii firii umane

Bibliografie orientativă:

Cabasila Nicolae, *Despre viața în Hristos*, traducere și note Ene Braniște, Arhiep. București, 1992;
Sfântul Palama Grigorie, *Apologie mai extinsă*, în *Viața și învățătura Sfântul Grigorie Palama*, trad. pr. prof. dr. D. Stăniloae, București, 1993;
Idem, *Apologie mai extinsă*, în *Viața și învățătura Sfântului Grigorie Palama*, trad. pr. prof. dr. D. Stăniloae, București, 1993;
Idem, *Tomul aghioritic*, Fil. rom., vol. 7, trad. pr. dr. D. Stăniloae, București, 1977;
Idem, *Tratatul al treilea din Triada I, Contra lui Varlaam*, Fil. rom., vol. 7, trad. pr. dr. D. Stăniloae, București, 1977;
Idem, *Tâlcuirea dumnezeieștii Liturghii*, trad. Ene Braniște, București, 1992;
Himcinschi Mihai, *Doctrina trinitară ca fundament misionar. Relația Duhului Sfânt cu Tatăl și cu Fiul în teologia răsăriteană și apuseană. Implicațiile doctrinare și spirituale ale acesteia*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2004, 414 pagini, ISBN 973-8252-64-4;
Idem, *Misiune și dialog. Ontologia misionară a Bisericii din perspectiva dialogului interreligios*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia 2003, 333 pagini, ISBN 973-8252-36-9; Ediția a doua, revizuită: Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2020, 351 pagini, ISBN 978-606-509-458;
Romanidis Ioannis, *Dogmatica empirică*, vol. I și II, Editura Doxologia, Iași 2010;
Stăniloae Dumitru, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. I - III, Ed. Inst. Bibl. și de Mis. al B. O. R., București, 1978.

Bibliografie orientativă:

4. Coordonator : **Emil JURCAN, prof.univ.**
Specializarea: **Istoria și filozofia religiilor**

Tematica:

1. Islamul – o provocare religioasă pentru teologul creștin;
2. Religiile orientale ca mesaj și provocare pentru lumea creștină;

3. Elemente de teologie comparată pe marginea ideilor doctrinare: Mesianismul în religiile lumii;
4. Elemente de teologie comparată pe marginea ideilor doctrinare: Soteriologia în marile religii;
5. Elemente de teologie comparată pe marginea ideilor doctrinare: femeia în marile religii și provocarea feministă;
6. Elemente de teologie comparată pe marginea ideilor doctrinare: elemente de antropologie religioasă;
7. Sistemele yoga și noțiunea de maestru spiritual. O analiză creștină.

Bibliografie orientativă:

- CULIANU, Ioan-Petru și Mircea Eliade, *Dicționar al religiilor*, Edit. Humanitas, București, 1993;
- DELUMEAU, Jean, (editor), "Religiile lumii", trad. Bogdan Budeș, Edit. Humanitas, București, 1996;
- ELIADE, Mircea, *Istoria credințelor și ideilor religioase*, vol. I-III, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981-88;
- EVDOKIMOV, Paul, *Taina Iubirii. Sfințenia unirii conjugale în lumina tradiției ortodoxe*, trad. Gabriela Moldoveanu, Editura Christiana, București, 1994;
- JURCAN, Emil, *Duhul Sfânt și provocările contemporaneității*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 1999;
- JURCAN, Emil, *Femeia în marile religii și teologia feministă ca provocare a lumii contemporane*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2003;
- JURCAN, Emil, *Maestrul oriental și duhovnicul creștin*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2002;
- JURCAN, Emil, *Lumea religioasă veche. Mesaje antice despre revelația pierdută*, Edit. Reîntregirea Alba Iulia, 2003;
- JURCAN, Emil, *Lumea religioasă contemporană. Evoluție și problematizare*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2004;
- JURCAN, Emil, *Satanismul în cadrul ocultismului. O analiză creștină*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2008;
- VALEA, Ernest *Creștinismul și spiritualitatea indiană*, Editura Ariel, Timișoara, 1996;
- VASILESCU, Emilian, *Istoria credințelor și a ideilor religioase*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1982;
- ZIZIOULAS, Ioannis, *Ființa eclezială*, trad. Aurel Nae, Edit. Bizantină, București, 1996;
- ARMSTRONG, Karen, *Islamul – o scurtă istorie*, trad. Claudiu Vereș, ED. Idea Design & Print, Cluj-Napoca, 2002;
- HĂRLĂOANU, Alfred, *Istoria universală a poporului evreu*, Edit. Zarkony Ltd., București, 1992;
- HUNTINGTON, Samuel P., *Ciocrnirea civilizațiilor și refacerea ordinii mondiale*, trad. Radu Carp, Editura Antet, Filipeștii de Târg, jud. Prahova;
- *Marile Religii*, Philippe Gaudin (coord.), Edit. Orizonturi și Lider, București, 1995.

5. Coordonator : **Daniel MUNTEANU, prof.univ.**
 Specializarea: **Bioetică creștină și spiritualitate ortodoxă**

Tematica:

1. **Bioetica creștină Ortodoxă și impactul ei în societate**
2. **Poziționarea Bisericii Ortodoxe față de problemele existențiale și bioetice ale omenirii.**
3. **Probleme etice ale manipulării genetice**
4. **Clonarea ca provocare a eticii creștine ortodoxe**
5. **Sacralitatea vieții conform bioeticii Ortodoxe**
6. **Căi spre sfințenie în Asctica și Mistica ortodoxă**
7. **Dimensiunea liturgică și cosmică a spiritualității Ortodoxe**
8. ***Homo Eucharisticus* – soteriologia ortodoxă ca ecologie a sfințirii**
9. **Comuniunea și sfințenia conform misticii Ortodoxe**
10. **Sfințenie în Ortodoxie – caracterul terapeutic al mântuirii**

Bibliografie orientativă:

- MUNTEANU, Daniel, *Pe urmele iubirii. Contribuții trinitare la o cultură a comunicării sfînșitoare*, Editura Bibliotheca, Târgoviște 2013;
- Munteanu, Daniel, Homo eucharisticus – die anthropologische und kosmische Dimension der Eucharistie, in: IJOT 2:3, 2011, <http://orthodox-theology.com/media/PDF/IJOT3-2011/Munteanu-Eucharistie.pdf>
- BRECK, John; BRECK, Lyn, *Trepte pe calea vieții: o viziune ortodoxă asupra bioeticii*, Edit. Sophia, București 2007;
- ENGELHARDT jr., H. Tristram, *Fundamentele bioeticii crestine. Perspectiva ortodoxă*, Deisis, Sibiu 2005.
- BRECK, John, *Darul sacru al vietii. Tratat de bioetică*, Editia a III-a, Patmos, Cluj-Napoca 2007;
- MOLTSMANN, Jürgen, *Dumnezeu in creație. O perspectivă ecologică asupra creației*, Alba-Iulia 2007, Editori Pr. Emil Jurcan, Jan Nicolae;
- MOLTSMANN, Jürgen, *Treimea și împărăția lui Dumnezeu. Contribuții la învățătura trinitara despre Dumnezeu*, Alba-Iulia 2003, trad. Daniel Munteanu;
- LARCHET, Jean-Claude, *Teologia bolii*, Oastea Domnului, Sibiu 2005 sau 1997;
- MANTZARIDIS, I. Georgios, *Morala creștină: Omul și Dumnezeu. Omul și semenul. Poziționări și perspective existențiale și bioetice*, vol. 2, Edit. Bizantină, București 2006;
- CRAINIC, Nichifor, *Sfințenia – împlinirea umanului*, Iași, 1993;
- IRINEU POP Bistrițeanul, *Curs de bioetică*, Edit. Renașterea, Cluj-Napoca, 2005;
- STĂNILOAE, Dumitru, *Ascetica și Mistica Bisericii Ortodoxe*, Edit. Institutului Biblic, București, 2002;
- STĂNILOAE, Dumitru, *Spiritualitate și comuniune în Liturghia Ortodoxă*, Editura Mitropoliei Olteniei, Craiova 1986;
- LOSSKY, Vladimir, *Teologia Mistică a Bisericii de Răsărit*, Anastasia, București, 1990;

6. Coordonator : **Dumitru A. VANCA, prof.univ.**
Specializarea: **Teologie liturgică**

Tematica:

11. Istoria *liturghiei* românești
 - i. Traduceri și texte manuscrite ale rânduielilor liturgice;
 - ii. Primele ediții tipărite ale cărților de cult din România;
 - iii. Practici devoționale paraliturgice: Paraclisul, Acatistul etc.
[examinarea poate fi aprofundată prin lectura „la prima vedere” a unui text tipărit în grafie chirilică].
12. Teologia și practica Euharistică în Țările Române: evoluție, influențe monastice și interconfesionale
13. Temă propusă de candidat [astfel de teme trebuie să vizeze teme inedite de cercetare sau care pot aduce o schimbare radicală a cunoașterii sau a înțelegerii unor aspecte din domeniul teologiei liturgice]

Bibliografie orientativă:

- *Molităvnic, Bălgrad 1689-2009*, ediție îngrijită, studiu introductiv și glosar de Ana Dumitran, Alin-Mihai Gherman și Dumitru A. Vanca, Alba Iulia, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea 2010;
- PAVEL, Eugen, *Carte și tipar la Bălgrad (1567-1702)*, Cluj-Napoca, Edit. Clusium, 2001;
- PĂCURARIU, Mircea, *Tiparul în Biserica Ortodoxă Română*, Sibiu, Edit. Andreiana, 2016;
- VANCA, Dumitru A., *Paradigme liturgice în sec. 17. Ioan Zoba din Vinț și evoluția liturghiei românești*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2016;

- VANCA, Dumitru A., *Rânduiala Diaconstvelor. Liturghia creștinilor ardeleni în sec. XVII*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2009;
- VANCA, Dumitru A., „Antecedentele unității românilor. Aportul edițiilor liturgice bălgrădene la formarea normelor limbii literare: Molitfelnicul lui Ioan Zoba ca sursă a Molitfelnicului lui Antim Ivireanul”, în *Centenarul unirii românilor și Europa de azi. Religie și geopolitică*, vol.1, Referatele Simpozionului Internațional de Teologie, Știință și Arte, „Centenarul unirii românilor și Europa de azi. Religie și geopolitică”, Alba Iulia, 14-15 Mai 2018, p. 353-369. editori: Albu Alin, Moga Valer, Petcu Adrian Nicolae, Ursu Dragoș, Edit. Presa Universitară Clujeană // Reintregirea, 2018 ISBN: 978-606-37-0355-3;

7. Coordonator : **Domin ADAM, prof.univ.**
Specializarea: **Muzică bisericească și ritual**

Tematica:

14. Istoria cântării bisericești; cântarea în Biserica Ortodoxă Română; glasurile bisericești;
15. Muzica bisericească monodică în Arhiepiscopia Alba Iuliei:
 - i. Școli, tipărituri și dascăli de muzică bisericească;
 - ii. Învățăământul muzical bisericesc din Mitropolia Ardealului;
16. Muzica bizantină pe teritoriul României până în secolul al XVIII-lea. Învățăământul muzical psaltic până la reforma lui Hrisant de Madith;
17. Personalități marcante ale muzicii românești de tip bizantin de pe teritoriul României de la sfârșitul sec. XVIII până la începutul sec. XIX;
18. Priceasna și chinonicul;
19. Cântările Vecerniei, Utreniei, Axioane și cântări calofonice;
20. Genurile muzicii bizantine- recitativ, irmologic, stihiraric și papadic

Bibliografie:

- *** *Anastasimatarul uniformizat-Utrenierul*, București, EIBMBOR, 2004;
- *** *Anastasimatarul uniformizat-Vecernierul*, București, EIBMBOR, 2002;
- *** *Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări bisericești*, București, EIBMBOR, 1999;
- ADAM, Domin, *Culegere de pricesne și colinde-cu un studiu introductiv*, Alba Iulia, editura Reîntregirea, 2011;
- ADAM, Domin, *Cultura muzicală bisericească în eparhia Alba Iuliei*, Alba Iulia, Editura AEternitas, 2003;
- BARBU-BUCUR, Sebastian, *Cultura muzicală de tradiție bizantină pe teritoriul României în sec. XVIII și începutul sec. XIX și aportul original al culturii autohtone*, București, Editura Muzicală, 1989;
- GHEORGHITĂ, Nicolae, *Chinonicul duminical în perioada post-bizantină*, București, Editura Sofia, 2009;
- GIULEANU, Victor, *Melodica bizantină*, București, Editura Muzicală, 1981;
- GRĂJDIAN, Vasile, *Elemente de cântare bisericească și tipic*, Sibiu, Editura Universității Lucian Blaga, 2002;
- STANCIU, Vasile, *Muzica bisericească ortodoxă din Transilvania, Cluj-Napoca*, Editura Presa Universitară, 1996.

8. Coordonator : **Jan NICOLAE, prof.univ.**
Specializarea: **Omiletică și Catehetică**

Tematica :

21. Structura catehetică a inițierii creștine;
22. Cateheza mistagogică și liturgică;
23. Locul firesc al omiliei în cadrul celebrării liturgice;
24. Modele omiletice patristice: Sf. Andrei Criteanul.

Bibliografie orientativă:

- BOTEZAN, Florin, *Sfânta Liturghie, cateheză desăvârșită*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2017.
- DANIELOU, Jean, *Istoria catehezei paleocreștine*, în Logos. Rev. de pastorală catehetică, Alba Iulia, 2007;
 - GAVRILYUK, Paul, *Cateheză și catehumenat în primele veacuri ale Bisericii*, Edit. Doxologia, Iași, 2018
 - GORDON, Vasile et alii, *Omiletica*, București, 2015.
 - NICOLAE, Jan, *Nașterea Domnului oglindită în predica patristică*, Edit. Reîntregirea/Edit. Felicitas, Alba Iulia/Stokholm, 2018.
 - SF. ANDREI CRITEANUL, *Maica Domnului, cununa frumuseții*, Edit. Doxologia, Iași, 2023
 - SF. Andrei Criteanul, *Omilii la sarbatori*, Edit. Doxologia, Iasi, 2023

9. Coordonator : **Marian VÎLCIU, prof.univ.**
Specializarea: **Teologie liturgică**

Tematica:

1. Rânduiala tunderii în monahism – istorie, teologie și actualitate
2. Rânduielele funebre în riturile creștine
3. Temă propusă de candidat [astfel de teme trebuie să vizeze teme inedite de cercetare sau care pot aduce o schimbare radicală a cunoașterii sau a înțelegerii unor aspecte din domeniul teologiei liturgice]

Bibliografie orientativă:

- ALEXA, Nicolae, „*Temeiuri dogmatice al rugăciunii pentru cei morți*”, în *Studii Teologice*, Nr. 30 (1-2)/1978;
- DELUMEAU, J., (ed.), *Religiile lumii*, trad. Bogdan Budeș, București, Edit. Humanitas, 1996;
- ELIADE, Mircea, *Istoria credințelor și ideilor religioase*, vol. I-III, București, Edit. Științifică și Enciclopedică, 1981-88;
- FOUNDULIS, Ioannis, *Dialoguri liturgice*, vol. 1-4, București, Edit. Bizantină, 2008-2012;
- FLOCA, Ioan N., *Canoanele Bisericii Ortodoxe, traducere și comentarii*, Sibiu, Edit. Andreiană, 2005;
- ICĂ, Ioan I., *Mărturisirea de credință a lui Mitrofan Kritopulos, însemnătatea ei istorică dogmatică și ecumenistă*, Teză de doctorat, în *Mitropolia Ardealului*, nr. 33(3-4)/1973;
- ICĂ, Ioan I., *De la Dionisie Areopagitul la Simeon al Tesalonicului – integral comentariilor liturgice bizantine*, Sibiu, Edit. Deisis, 2011;
- *** *Molitfelnic*, București Editura IBMBOR, 1998;
- NECULA, Nicolae D., *Tradiție și înnoire în slujirea liturgică*, vol. 1-2, Edit. Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 1996, 2001; vol. 3, București, Edit. IBMBOR, 2004; vol.4, București, Edit. Cuvântul vieții, 2010;
- *** *Rânduielele vieții monahale*, București, Edit. Sophia, 2001;
- Sfântul SIMEON al Tesalonicului, *Tratat asupra tuturor dogmelor credinței noastre ortodoxe după principii puse de Domnul nostru Iisus Hristos și urmașii Săi*, vol. I și II, Suceava, Edit. Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, 2002-2003;

- SCRIMA, André, *Despre isihasm*, București, Edit. Humanitas, 2003;
- UNGUREANU, Mihail Adeodatus, *Ritualul ortodox al înmormântării pe înțelesul tuturor*, Iași, Edit. Doxologia, 2011;
- Sfântul VASILE cel Mare, *Constituțiile ascetice*, București, Edit. IBMBOR, 1989;
- VASILESCU, Emilian, *Istoria credințelor și a ideilor religioase*, București, Edit. IBMBOR, 1982.

10. Coordonator : **Ștefan FLOREA, prof.univ.**
Specializarea: **Teologie morală și bioetică creștină**

Tematica:

4. Drepturile omului - o noua forma de religiozitate seculara contemporana.
5. **Chipul lui Dumnezeu din om, ca fundament antropologic al moralei crestine.**
6. Temă propusă de candidat [astfel de teme trebuie să vizeze teme inedite de cercetare sau care pot aduce o schimbare radicală a cunoașterii sau a înțelegerii unor aspecte din domeniul teologiei morale]

Bibliografie orientativă:

- CROUZEL, Henry, *Origen*, Sibiu, Edit. Deisis, 1999;
- ENGELHARDT, Tristram H., *Fundamentele bioeticii crestine. Perspectivă ortodoxă*, Sibiu, Deisis, 2005;
- IEROTHEOS, Mitropolit, *Dogmatica empirică*, vol. I-II, Iași, Edit. Doxologia, 2014-2017;
- IRINEU, Slătineanu, *Omul – ființă spre îndumnezeire*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2000;
- LARCHET, Jean-Claude, *Sfârșit creștinesc vieții noastre, fără durere, neînfruntat, în pace...*, București, Edit. Basilica, 2012;
- LARCHET, Jean-Claude, *Tradiția Ortodoxă despre viața după moarte*, București, Edit. Sophia, 2006;
- LOSSKY, Vladimir, *Teologia mistică a Bisericii de Răsărit*, București, Edit. Anastasia, 1993;
- LOUTH, Andrew, *Originile tradiției mistice creștine*, Sibiu, Edit. Deisis, 2002;
- MANTZARIDIS, Georgios, *Morala creștină*, vol. II, București, Edit. Bizantină, 2006;
- MATSOUKAS, Nikos, *Introducere în gnoseologia teologică*, București, Edit. Bizantină, 2001;
- MATSOUKAS, Nikos, *Teologia Dogmatică și Simbolică*, vol. II, București, Edit. Bizantină, 2006;
- MEREDITH, Andrew, *Capadocienii*, București, Edit. Sophia, 2008;
- MLADIN, Nicolae; Bucevschi, Orest; Pavel, Constantin; Zăgrean, Ioan, *Teologia morală ortodoxă*, manual pentru facultățile de teologie, vol. 1-2, Alba-Iulia, Edit. Reîntregirea, 2003;
- MORESCHINI, C și Norelli, E, *Istoria literaturii creștine vechi*, vol. I-III, Iași, Edit. Polirom, 2013
- NECTARIE de la Eghina, *Morala creștină*, Iași, Edit. Doxologia, 2013;
- PANAYOTIS, Nellas, *Omul – animal îndumnezeit*, Sibiu, Edit. Deisis, 1994;
- POPOVICI, Iustin, *Dogmatica Bisericii Ortodoxe*, vol. I, Iași, Edit. Doxologia, 2017;
- RĂDUCĂ, Vasile, *Antropologia Sfântului Grigorie de Nyssa*, București, Edit. EIBMBOR, 1996;
- SPIDLIK, Thomas, *Spiritualitatea Răsăritului creștin*, vol. I-III, Sibiu, Edit. Deisis, 1997-1998;
- STĂNILOAE, Dumitru, *Spiritualitatea ortodoxă. Ascetica și mistica*, București, Edit. EIBMBOR, 1992;
- ȘTEFAN, Florea, *Dezvoltarea teologică a Tradiției*, ed. a II-a, Târgoviște, Edit. Bibliotheca, 2016.
- ȘTEFAN, Florea, *Între filosofie și mistică*, ed. a II-a, Târgoviște, Edit. Bibliotheca, 2015.
- ȘTEFAN, Florea, *O etică pentru secolul XX. Principii etice pentru o civilizație a iubirii*, Târgoviște, Valahia University Press, 2009;
- ȘTEFAN, Florea, *Spiritualitate și desăvârșire la Sfântul Grigorie de Nyssa*, ed. a II-a, Târgoviște, Edit. Bibliotheca, 2016;
- ȘTEFAN, Florea, *Familia-O perspective morala contemporana*, Târgoviște, Edit. Bibliotheca, 2018.

11. Coordonator : **Ovidiu F. PANAITE, prof.univ.**
Specializarea: **Istoria bisericească universală, teologie politică**

Tematica:

1. Teologia trinitară și hristologică în preocupările Sfinților Părinți și ale celor șapte Sinoade Ecumenice
2. **Paradigme de teologie politică (teologie politică creștină, teologie politică comparată, alte tipuri de teologii politice)**
3. Temă propusă de candidat [astfel de teme trebuie să vizeze teme inedite de cercetare sau care pot aduce o schimbare a cunoașterii sau a înțelegerii unor aspecte din domeniul teologiei istorice sau al teologiei politice]
4. **Continuitatea și creșterea teologiei patristice și a învățăturii dogmatice a Bisericii:**
 - 1.1. Patrologia și periodizarea ei;
 - 1.2. Creșterea conținutului dogmatic al învățăturii Bisericii;
 - 1.3. Raportul dintre teologia academică și teologia empirică.
5. **Actualitatea învățăturilor Sfinților Părinți:**
 - 1.4. Mesaje ale Sfinților Trei Ierarhi Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur pentru lumea contemporană;
 - 1.5. Repere ale învățăturii Sfântului Maxim Mărturisitorul pentru lumea contemporană;
 - 1.6. Figuri de Sfinți Părinți contemporani.

Bibliografie orientativă:

- Nicolae Chifăr, *Istoria creștinismului*, vol. 2 (Trinitas, 2002), vol. 3 (Trinitas, 2002), Iași, Trinitas.
- Ioan G. Coman, *Și Cuvântul trup S-a făcut*, Timișoara, Editura Mitropoliei Banatului, 1993.
- Paul L. Gavriluk, *Pătimirea Dumnezeuului nepătimitor, dialecticile gândirii patristice*, Iași, Doxologia, 2013.
- Christoph Schönborn, *Die Christus-Ikone. Eine theologische Hinführung*, Novalis Verlag, 1984, traducere în limba română *Icoana lui Hristos, o introducere teologică*, București, Anastasia, 1996.
- Ovidiu Panaite, *Teologia politică în timpul dinastiei constantiniene*, Felicitas Publishing House, Stockholm, Suedia, 2019.
- Adrian Gabor, *Biserica și Statul în primele patru secole*, Editura Sophia, București, 2003.
- „Political Theologies in Orthodox Christianity: Common Challenges – Divergent“, 06-15-2017, Kristina Stoeckl, Ingeborg Gabriel, Aristotle Papanikolaou eds, ed. T&T Clark, London, UK ; New York, NY, USA : Bloomsbury T&T Clark, an imprint of Bloomsbury Publishing.
- John Behr, *Drumul spre Niceea*, vol. 1, Sophia, București, 2004.
- Alexander Schmemmann, *Bizantine Theocracy and the Orthodox Church*, în „Saint Vladimir's Seminary Quaterly” 1, nr. 2, 1953, pp. 5-22
- Charles Matson Odahl, *Constantine and the Christian Empire*, Harvard College, 2003, traducere în limba română de Mihaela Pop, *Constantin și Imperiul creștin*, Edit. Bic All, București, 2006
- COMAN, Pr. Prof. Ioan G., *Scriitori bisericești din epoca străromână*, Col. Biblioteca Teologică, nr. 1, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1979.
- CROITORU, Ion I., *Ortodoxia și Apusul în tradiția spirituală a românilor. Unitatea Ortodoxiei și apărarea credinței ortodoxe în fața propagandei protestante din secolul al XVII-lea*, vol. I-II, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2012; pentru limba greacă vezi:

- IDEM, *Ὁρθοδοξία καὶ Δύση στὴν πνευματικὴ παράδοση τῶν Ρουμάνων. Ἡ ἐνότητα τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ἡ ὑπεράσπιση τῆς ὀρθόδοξης πίστεως ἐναντὶ τῆς προτεσταντικῆς προπαγάνδας κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα*, τόμ. Α'-Β', Ἐκδόσεις Ἀθ. Σταμούλης, Ἀθήνα, 2011.
- IDEM, „Patristic and Neopatristic Theology? Periods of Patrology in the Church Life”, in *Icoana credinței. International Journal of Interdisciplinary Scientific Research* 10/5 (June 2019), pp. 79-96; pentru varianta în limba română a textului vezi: „Teologie patristică și neopatristică? Perioadele Patrologiei în viața Bisericii”, in *Revista Românească de Studii Axiologice* 1/1 (ianuarie 2020), pp. 44-60.
 - IDEM, „Problematizări privind creșterea învățaturii dogmatice în lumea ortodoxă contemporană”, in *Universitatea Ovidius, Facultatea de Teologie Sfântul Andrei, Tradiția și continuitate în teologia tomitană. Două decenii de învățământ teologic universitar la Constanța. 1992-2012. Simpozion Internațional (2012, Constanța)*, Editura Arhiepiscopiei Tomisului, Constanța, 2012/2013, pp. 204-223; pentru variante în limbile engleză și greacă vezi: „The Growth of the Dogmatic Teaching in the Contemporary Orthodox World. Questions and Problematizations”, in *International Journal of Orthodox Theology* 6/1 (2015), pp. 165-204; „Understanding the Development of Dogmatic Teaching in the Contemporary Orthodox World”, in *International Association of Orthodox Dogmatic Theologians in partnership with Orthodox Theological Faculty of Arad, Dogma and Terminology in the Orthodox Tradition Today. 4th International Symposium of Orthodox Dogmatic Theology, Sofia, 22-25 September, 2013*, Editors: Ioan Tulcan, Peter Bouteneff, Michel Stavrou, Astra Museum, Sibiu, 2015, pp. 128-140; „Προβληματισμοὶ ὡς πρὸς τὴν αὔξηση τῆς δογματικῆς διδασκαλίας στὸν σύγχρονο ὀρθόδοξο κόσμος”, in *Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς* 853 (Ἀπρίλιος-Ἰούνιος 2016), pp. 48-85.
 - IDEM, „Teologia academică și teologia empirică în Biserica Ortodoxă. Congruențe și diferențe”, in Pr. Ion Vicovan, Pr. Paul-Cezar Hârlăoanu, Emilian-Iustinian Roman (editori), *Teologia academică și responsabilitatea ei în misiunea Bisericii*, Colecția Episteme 22, Editura Doxologia, Iași, 2016, pp. 175-190.
 - IDEM, „Empirical theology, the only dynamic reality vitalizing the synergy between academic theology and the Church mission in the contemporary society”, in *Icoana credinței. International Journal of Interdisciplinary Scientific Research* 9/5 (January 2019), pp. 54-71; pentru varianta textului în limba română vezi: „**Teologia empirică, singura realitate dinamică și vitalizatoare a sinergiei dintre teologia academică și misiunea Bisericii în societatea contemporană**”, in *Ortodoxia* 11/1 (2019), seria a II-a, pp. 26-47.
 - IDEM, „Guideposts for Contemporary World in Saint Maximus the Confessor's Teaching”, in *Orientalia Patristica V/2018 (Papers of the International Patristic Symposium, April 23-27, 2018)*, Didahia Severin Publishing, Drobeta-Turnu-Severin, 2019, pp. 137-165; „Repere pentru lumea contemporană din învățătura Sfântului Maxim Mărturisitorul”, in *op. cit.*, pp. 425-452.
 - IDEM, „Mesaje ale Sfinților Trei Ierarhi Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur pentru lumea contemporană”, in *Almanah bisericesc. Teologie, cultură, istorie, misiune creștină, 2019*, Editura Arhiepiscopiei Târgoviștei, Târgoviște, 2018, pp. 201-225; pentru varianta în limba engleză vezi: «Messages of the Three Holy Hierarchs Basil the Great, Gregory the Theologian, and John Chrysostom for the contemporary world», in *Icoana credinței. International Journal of Interdisciplinary Scientific Research* 12/6 (June 2020), pp. 37-56.
 - FELMY, Karl Christian, *Dogmatica experienței ecleziale. Înnoirea teologiei ortodoxe contemporane*, introducere și traducere de pr. prof. dr. Ioan Ică, Editura Deisis, Sibiu, 1999.
 - *Filocalia sau culegere din scrierile Sfinților Părinți care arată cum se poate omul curăți, lumina și desăvârși*, trad. de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, I-IV, Sibiu, 1946-1948; vol. V-XII, București, 1975-1991.
 - FLOROVSKY, Georges, *Sensul ascezei creștine. Curs de Patrologie*, Editura Patmos, Cluj-Napoca, 2009.

- MARTZELOS, Georgios, *Sfinții Părinți și problematica teologică*, traducere de Pr. Cristian-Emil Chivu, studiu introductiv de arhid. dr. Gheorghe V. Holbea, Editura Bizantină, București, 2000.
- MORESCHINI, Claudio / NORELLI, Enrico, *Istoria literaturii creștine vechi grecești și latine*, vol. I, *De la Apostolul Pavel la Constantin cel Mare*, traducere de Hanibal Stănciulescu și Gabriela Sauciu, Editura Polirom, Iași, 2001; vol. II/1, *De la Conciliul de la Niceea la începuturile Evului Mediu*, Editura Polirom, Iași, 2004; vol. II/2, *De la Conciliul de la Niceea la începuturile Evului Mediu*, traducere de Hanibal Stănciulescu, Editura Polirom, Iași, 2004.
- MORESCHINI, Claudio, *Istoria filosofiei patristice*, Editura Polirom, Iași, 2009.
- PELIKAN, Jaroslav, *Tradiția creștină. O istorie a dezvoltării doctrinei I. Nașterea tradiției universale (100-600)*, traducere de Silvia Palade, Editura Polirom, Iași, 2004; *II. Spiritul creștinătății răsăritene (600-1700)*, traducere și note de Pr. Prof. Nicolae Buga, Editura Polirom, Iași, 2005; *III. Evoluția teologiei medievale (600-1300)*, traducere de Silvia Palade, Editura Polirom, Iași, 2006; *IV. Reformarea Bisericii și a dogmei (1300-1700)*, traducere de Silvia Palade și Mihai-Silviu Chirilă, Editura Polirom, Iași, 2006; *V. Doctrina creștină și cultura modernă (de la 1700)*, traducere și note de Mihai-Silviu Chirilă, Editura Polirom, Iași, 2008.
- se vor consulta colecții relevante: J.P.Migne, P.S.B., Sources Chretiennes etc.
- se vor utiliza diverse surse de informare (baze de date, arhive etc.) în vederea facilitării accesului la informație și creșterii calității produselor cercetării

12. Coordonator: **Ion I. CROITORU (alias Ion Marian CROITORU), prof. univ.**

Specializarea: **Patrologie, Istoria dogmelor, Simbolică / Teologie fundamentală**

Descriere examen: 1. **Interviu** (a) pentru clarificarea preocupărilor științifice și parcursul academic al candidatului; (b) pentru identificarea nivelului de cunoștințe privind tematica la disciplina de specialitate;

2. Prezentarea proiectului de cercetare

(candidații pot aduce cu ei copii ale studiilor, articolelor sau ale comunicărilor publicate).

Tematica: **1. Continuitatea și creșterea teologiei patristice și a învățăturii dogmatice a Bisericii:**

- 1.7. Patrologia și periodizarea ei;
- 1.8. Creșterea conținutului dogmatic al învățăturii Bisericii;
- 1.9. Raportul dintre teologia academică și teologia empirică.

2. Actualitatea învățăturilor Sfinților Părinți:

- 2.1. Mesaje ale Sfinților Trei Ierarhi Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur pentru lumea contemporană;
- 2.2. Repere ale învățăturii Sfântului Maxim Mărturisitorul pentru lumea contemporană;
- 2.3. Figuri de Sfinți Părinți contemporani.

3. Temă propusă de candidat (menită să elucideze aspecte din Patrologie, Istoria dogmelor și Teologie sistematică).

Bibliografie orientativă:

- COMAN, Pr. Prof. Ioan G., *Scriitori bisericești din epoca străromână*, Col. Biblioteca Teologică, nr. 1, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1979.
- CROITORU, Ion I., *Ortodoxia și Apusul în tradiția spirituală a românilor. Unitatea Ortodoxiei și apărarea credinței ortodoxe în fața propagandei protestante din secolul al XVII-lea*, vol. I-II, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2012; pentru limba greacă vezi: IDEM, *Ὁρθοδοξία καὶ Δύση στὴν πνευματικὴ παράδοση τῶν Ρουμάνων. Ἡ ἐνότητα τῆς*

Ὁρθοδοξίας καὶ ἡ ὑπεράσπιση τῆς ὀρθόδοξης πίστεως ἔναντι τῆς προτεσταντικῆς προπαγάνδας κατὰ τὸν ΙΖ' αἰώνα, τόμ. Α' -Β', Ἐκδόσεις Ἀθ. Σταμούλης, Ἀθήνα, 2011.

- IDEM, „Patristic and Neopatristic Theology? Periods of Patrology in the Church Life”, în *Icoana credinței. International Journal of Interdisciplinary Scientific Research* 10/5 (June 2019), pp. 79-96; pentru varianta în limba română a textului vezi: „Teologie patristică și neopatristică? Perioadele Patrologiei în viața Bisericii”, în *Revista Românească de Studii Axiologice* 1/1 (ianuarie 2020), pp. 44-60.
- IDEM, „Problematizări privind creșterea învățaturii dogmatice în lumea ortodoxă contemporană”, în *Universitatea Ovidius, Facultatea de Teologie Sfântul Andrei, Tradiția și continuitate în teologia tomitană. Două decenii de învățământ teologic universitar la Constanța. 1992-2012. Simpozion Internațional (2012, Constanța)*, Editura Arhiepiscopiei Tomisului, Constanța, 2012/2013, pp. 204-223; pentru variante în limbile engleză și greacă vezi: „The Growth of the Dogmatic Teaching in the Contemporary Orthodox World. Questions and Problematizations”, în *International Journal of Orthodox Theology* 6/1 (2015), pp. 165-204; „Understanding the Development of Dogmatic Teaching in the Contemporary Orthodox World”, în *International Association of Orthodox Dogmatic Theologians in partnership with Orthodox Theological Faculty of Arad, Dogma and Terminology in the Orthodox Tradition Today. 4th International Symposium of Orthodox Dogmatic Theology, Sofia, 22-25 September, 2013*, Editors: Ioan Tulcan, Peter Bouteneff, Michel Stavrou, Astra Museum, Sibiu, 2015, pp. 128-140; „Προβληματισμοὶ ὡς πρὸς τὴν αὔξησιν τῆς δογματικῆς διδασκαλίας στὸν σύγχρονο ὀρθόδοξο κόσμον”, în *Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς 853 (Ἀπρίλιος-Ἰούνιος 2016)*, pp. 48-85.
- IDEM, „Teologia academică și teologia empirică în Biserica Ortodoxă. Congruențe și diferențe”, în Pr. Ion Vicovan, Pr. Paul-Cezar Hârliăoanu, Emilian-Iustinian Roman (editori), *Teologia academică și responsabilitatea ei în misiunea Bisericii*, Colecția Episteme 22, Editura Doxologia, Iași, 2016, pp. 175-190.
- IDEM, „Empirical theology, the only dynamic reality vitalizing the synergy between academic theology and the Church mission in the contemporary society”, în *Icoana credinței. International Journal of Interdisciplinary Scientific Research* 9/5 (January 2019), pp. 54-71; pentru varianta textului în limba română vezi: „Teologia empirică, singura realitate dinamică și vitalizatoare a sinergiei dintre teologia academică și misiunea Bisericii în societatea contemporană”, în *Orthodoxia* 11/1 (2019), seria a II-a, pp. 26-47.
- IDEM, „Guideposts for Contemporary World in Saint Maximus the Confessor's Teaching”, în *Orientalia Patristica V/2018 (Papers of the International Patristic Symposium, April 23-27, 2018)*, Didahia Severin Publishing, Drobeta-Turnu-Severin, 2019, pp. 137-165; „Repere pentru lumea contemporană din învățătura Sfântului Maxim Mărturisorul”, în *op. cit.*, pp. 425-452.
- IDEM, „Mesaje ale Sfinților Trei Ierarhi Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur pentru lumea contemporană”, în *Almanah bisericesc. Teologie, cultură, istorie, misiune creștină, 2019*, Editura Arhiepiscopiei Târgoviștei, Târgoviște, 2018, pp. 201-225; pentru varianta în limba engleză vezi: «Messages of the Three Holy Hierarchs Basil the Great, Gregory the Theologian, and John Chrysostom for the contemporary world», în *Icoana credinței. International Journal of Interdisciplinary Scientific Research* 12/6 (June 2020), pp. 37-56.
- FELMY, Karl Christian, *Dogmatica experienței ecleziale. Înnoirea teologiei ortodoxe contemporane*, introducere și traducere de pr. prof. dr. Ioan Ică, Editura Deisis, Sibiu, 1999.
- *Filocalia sau culegere din scrierile Sfinților Părinți care arată cum se poate omul curăți, lumina și desăvârși*, trad. de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, I-IV, Sibiu, 1946-1948; vol. V-XII, București, 1975-1991.
- FLOROVSKY, Georges, *Sensul ascezei creștine. Curs de Patrologie*, Editura Patmos, Cluj-Napoca, 2009.
- HOVORUN, Fr. Cyril „Patristics after New-Patristics”, în *A Celebration of Living Theology. A Festschrift in Honour of Andrew Louth*, edited by Justin A. Mihoc and Leonard Aldea, Edition Bloomsbury, London, 2014, pp. 205-213.

- MARTZELOS, Georgios, *Sfinții Părinți și problematica teologică*, traducere de Pr. Cristian-Emil Chivu, studiu introductiv de arhid. dr. Gheorghe V. Holbea, Editura Bizantină, București, 2000.
- MORESCHINI, Claudio / NORELLI, Enrico, *Istoria literaturii creștine vechi grecești și latine*, vol. I, *De la Apostolul Pavel la Constantin cel Mare*, traducere de Hanibal Stănciulescu și Gabriela Sauciuc, Editura Polirom, Iași, 2001; vol. II/1, *De la Conciliul de la Niceea la începuturile Evului Mediu*, Editura Polirom, Iași, 2004; vol. II/2, *De la Conciliul de la Niceea la începuturile Evului Mediu*, traducere de Hanibal Stănciulescu, Editura Polirom, Iași, 2004.
- MORESCHINI, Claudio, *Istoria filosofiei patristice*, Editura Polirom, Iași, 2009.
- PELIKAN, Jaroslav, *Tradiția creștină. O istorie a dezvoltării doctrinei I. Nașterea tradiției universale (100-600)*, traducere de Silvia Palade, Editura Polirom, Iași, 2004; *II. Spiritul creștinătății răsăritene (600-1700)*, traducere și note de Pr. Prof. Nicolae Buga, Editura Polirom, Iași, 2005; *III. Evoluția teologiei medievale (600-1300)*, traducere de Silvia Palade, Editura Polirom, Iași, 2006; *IV. Reformarea Bisericii și a dogmei (1300-1700)*, traducere de Silvia Palade și Mihai-Silviu Chirilă, Editura Polirom, Iași, 2006; *V. Doctrina creștină și cultura modernă (de la 1700)*, traducere și note de Mihai-Silviu Chirilă, Editura Polirom, Iași, 2008.

**13. Coordonator Lucian-Dumitru COLDA, prof.univ.dr.
Specializarea: Patrologie și literatură postpatristică**

Tematica și bibliografie:

1. TRIADOLOGIE, THEOGNOSIE, GNOSEOLOGIE ȘI IERARHIE LA SFÂNTUL DIONISIE (PSEUDO-AREOPAGITUL)

- a. SF. DIONISIE AREOPAGITUL, *Opere complete și Scoliile Sfântului Maxim Mărturisitorul*, traducere, introducere și note de Dumitru Stăniloae, ediție îngrijită de Constanța Costea, București, Editura Paideia, 1996.
- b. ANDREW LOUTH, *Dionisie Areopagitul. O introducere*, în românește de Sebastian Moldovan, studiu introductiv de Ioan I. Ică jr., Sibiu, Editura Deisis, 1997.
- c. ALEXANDER GOLITZIN, *Dionisie Areopagitul mistagogul – o lectură monahală*, traducere de ieromonah Nectarie (Dărăban), Sibiu, Editura Deisis, 2015.
- d. CONSTANTIN VOICU / LUCIAN-DUMITRU COLDA, *Patrologie*, vol. III, lucrare publicată cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, ed. a 2-a, revizuită, București, Editura Basilica, 2015.

2. ANTROPOLOGIA TEOLOGICĂ LA SF. GRIGORIE AL NYSSEI, SF. MAXIM MĂRTURISITORUL, FER. AUGUSTIN ȘI SF. FOTIE CEL MARE, PATRIARHUL CONSTANTINOPOLULUI

- a. VASILE RADUCĂ, *Antropologia Sfântului Grigorie de Nyssa. Căderea în păcat și restaurarea omului*, București, EIBMBOR, 1996.
- b. LARS THUNBERG, *Omul și Cosmosul în viziunea Sfântului Maxim Mărturisitorul*, trad. din engleză de Remus Rus, postfață de Dumitru Popescu, București, EIBMBOR, 1999.
- c. LARS THUNBERG,, *Antropologia teologică a Sfântului Maxim Mărturisitorul. Microcosmos și mediator*, trad. din limba engleză de Anca Popescu, București, Editura Σοφία, 2005 (în acest volum sunt prezentate și elemente de antropologie teologică la Fer. Augustin).
- d. LUCIAN-DUMITRU COLDA, *Patriarhul Fotie cel Mare al Constantinopolului: Contribuții la dezvoltarea teologiei. O analiză a Mariologiei din perspectiva hristologic-antropologică a învățăturii despre păcatul strămoșesc*, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2012.

3. TRIADOLOGIA CAPADOCIANĂ

- a. SF. VASILE CEL MARE, *Epistolele și Despre Duhul Sfânt*, în colecția „Părinți și Scriitori Bisericești”, vol. 12, trad. note și comentarii de Constantin Cornițescu și Teodor Bodogae, București, EIBMBOR, 1988.
- b. IOAN G. COMAN, „Elementele demonstrației în tratatul «Despre Sfântul Duh» al Sfântului Vasile cel Mare”, în *Studii Teologice*, nr. 5-6/1964, p. 275- 302.

- c. SF. GRIGORIE DE NAZIANZ, *Cele cinci cuvântări teologice*, trad. din lb. greacă, introducere și note de Dumitru Stăniloae, București, Editura Anastasia, 1993.
- d. M(IHAI) P(OPESCU), „Învățătura lui Grigore de Nazianz despre Trinitate”, în *Biserica Ortodoxă Română*, nr. 10/(1903-)1904, p. 1145-1156; nr. 8/1905(-1906), p. 893-898.
- e. CONSTANTIN VOICU / LUCIAN-DUMITRU COLDA, *Patrologie*, vol. II, lucrare publicată cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, ed. a 2-a, rev., București, Basilica, 2015.

4. TOMISM ȘI PALAMISM – PARADIGME ALE THEOLOGISIRII POSTPATRISTICE ÎN RĂSĂRIT ȘI APUS

- a. TOMA D'AQUINO, *Summa Teologica*, Tomul I - Prima Pars (I), traducere de Alexander Baumgarten (coord.), Iași, Editura Polirom, 2009.
- b. TOMA D'AQUINO, *Summa Teologica*, Tomul II – Prima Secundae (Ia IIae), traducere de Alexander Baumgarten (coord.), Iași, Editura Polirom, 2021.
- c. TOMA D'AQUINO, *Summa Teologica – Tomul III – Secunda Secundae (IIa IIae)*, traducere de Alexander Baumgarten (coord.), Iași, Editura Polirom, 2016.
- d. Nichols, A., OP, *Descoperindu-l pe Toma de Aquino. O introducere în viața, opera și influența sa*, col. Aletheia – 37, trad. de Șerban Leoca, Târgu-Lăpuș, Editura Galaxia Gutenberg, 2007.
- e. Mondin, B., *Sistemul filosofic al lui Toma d'Aquino. Pentru o lectură actuală a filosofiei tomiste*, col. Aletheia – 29, trad. de Marinel și Sorina Mureșan, Târgu-Lăpuș, Editura Galaxia Gutenberg, 2006.
- f. Lafont, G., *O istorie teologică a Bisericii. Itinerarul, formele și modelele teologiei*, trad. de Maria-Cornelia Ică jr, prezentare de diac. Ioan Ică jr., Sibiu, Editura Deisis, 2003.
- g. Meyendorff, J., *Sfântul Grigorie Palamas și mistica ortodoxă*, col. Înțelepciune și Credință, trad. de Angela Pagu, București, Editura Humanitas, 2007.
- h. Coman, I.G., *Patrologie*, București, 1956. Idem, *Patrologie*, București, 1984-1988, 3 volume.
- i. Manser, Dr. P.G.M., O.P., *Das Wesen des Thomismus*, 2. Auflage, Freiburg (Schweiz), Verlag der Universitätsbuchhandlung: F. Rüttschi Freiburg (Schweiz), 1935.
- j. Constantin VOICU, Lucian-Dumitru COLDA, *Patrologie și literatură postpatristică*, Volumul III, București, Editura Basilica, 2015.
- k. Stăniloae, D., *Viața și învățăturile Sfântului Grigorie Palama – cu patru tratate traduse*, ed. a II-a (1 1938, Sibiu), București, Editura Scripta, 1993.
- l. Kenny, A., *Toma d'Aquino*, col. „Maeștrii Spiritului”, trad. de Mihai C. Udma, București, Editura Humanitas, 1998

14. Coordonator: Conf. univ. dr. Răzvan Brudiu

Specializarea: *Misiologie Ortodoxă*

Tematica:

1. Considerații misionare privind denaturarea identității creștine în societatea contemporană;
2. Evanghelizarea ca aspect al libertății religioase în mentalitatea societății postmoderne;
3. Continentul digital și transformările procesului tradițional de învățare. Aspecte psihologice, socio-culturale și misionare;
4. Căsătoriile mixte în contextul misionar și pastoral actual al Bisericii Ortodoxe;
5. Temă propusă de candidat (temele de acest tip trebuie să vizeze direcții de cercetare originale, cu potențialul de a contribui semnificativ la aprofundarea, reinterpretarea sau dezvoltarea înțelegerii unor aspecte esențiale din domeniul misiologiei ortodoxe).

Bibliografie:

- APOSTOLACHE, Roxana, *Competența pedagogică digitală*, Iași, Edit. Polirom, 2022;
- BACONSCHI, Teodor, *Facebook. Fabrica de narcisism*, București, Edit. Humanitas, 2015;
- BĂBUȘ, Emanoil, *Icoane și emoticoane. Dictatura vizibilității*, București, Edit. Sophia, 2022;
- BRIA, Ion, *Regenerarea misiunii creștine în contextul urban*, în „Relevanța operei Părintelui Profesor Ion Bria pentru viața bisericească și socială actuală. Direcții noi de cercetare în domeniul doctrinei, misiunii și unității Bisericii”, Sibiu, 14-17 mai 2009, Edit. Universității „Lucian Blaga”, 2010;
- TĂTARU-CAZABAN, Bogdan, „Ce fel de educație în epoca ecranelor?”, în *Horeb*, 2/2020;
- COZMA, Ioan, „Căsătoriile mixte în teoria și practica Bisericii Ortodoxe”, în *Altarul Reîntregirii*, 2/2010.
- CRIȘAN, Alexandru-Marius, „Interconfessional (Mixed) Marriage: The Theological dimension of the «Person» and Pastoral Care in the History of the Holy and Great Council of Crete and Related Documents”, în *RES* 12, 3/2018;
- GAUCHET, Marcel, *Dezvrăjirea lumii*, trad. Vasile Tonoiu, București, Edit. Nemira, 2006;
- GAVRILUȚĂ, Nicu / DIMA, Nicolae / MIHALACHE, Sorin, *Religie și violență în Europa seculară*, Dialoguri Trinitas TV, București, Edit. Trinitas a Patriarhiei Române, 2016;
- GOLEMAN, Daniel, *Inteligența socială. Noua știință a relațiilor umane*, trad. Ileana Achim, București, Edit. Curtea Veche, 2018;
- HIMCINSCHI, Mihai, *Misiune și dialog. Ontologia misionară a Bisericii din perspectiva dialogului interreligios*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2003;
- IONIȚĂ, Viorel, „Participarea Bisericilor Ortodoxe locale la pregătirea Sfântului și Marelui Sinod – premisă a receptării hotărârilor acestuia”, în *Sfântul și Marele Sinod. Eveniment eshatologic sau normalitate canonică?*, Patriciu Vlaicu/Răzvan Perșa (eds.), Cluj-Napoca, Edit. Presa Universitară Clujeană, 2018;
- MATTIAZZO, Antonio, „L'identità cristiana e il dialogo nel nuovo contesto europeo”, în *Identitate creștină și dialog în noul context european*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2006;
- PACKER, James I., *Evanghelizarea și suveranitatea lui Dumnezeu*, trad. Claudia Guiu, Cluj-Napoca, Edit. Logos, 2010;
- REMETE, George, *Ființa și credința*, vol. 3, București, Edit. Paideia, 2016;
- ROEBER, Anthony, *Mixed Marriages. An Orthodox History*, New York, St. Vladimir's Seminary Press, 2018;
- SCHÖNBORN, Christoph Von, *Oamenii, Biserica, Țara. Creștinismul ca provocare socială*, trad. Petrache, București, Edit. Anastasia, 2000;
- ŠPIDLÍK, Tomáš / RUPNIK, Marko Ivan, *Teologia pastorală. Pornind de la frumusețe*, trad. Ioan Milea, Târgu Lăpuș, Edit. Galaxia Gutenberg, 2007;
- SPITZER, Manfred, *Demența digitală. Cum ne tulbură mintea noile tehnologii*, trad. Dana Verescu, București, Edit. Humanitas, 2020;
- TIA, Teofil, *Descreștinarea: o „apocalipsă” a culturii*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2009;

- TURKLE, Sherry, *Redescoperirea conversației. Puterea dialogului în epoca digitală*, trad. Teodora Maftai, București, Edit. Humanitas, 2023;
- VLAICU, Patriciu, „Biserica Ortodoxă în fața problematicei căsătoriilor mixte”, în *Studii Teologice*, 1/2012;
- YANNARAS, Christos, *Abecedar al credinței. Introducere în teologia ortodoxă*, trad. Constantin Coman, București, Edit. Bizantină, 1996;
- YASHA, Levine, *Surveillance Valley. The Secret Military History of the Internet*, New York, Public Affairs, 2018;
- ZIZIOULAS, John D., *The one and the Many: Studies on God, Man, the Church, and the World Today*, ed. Gregory Edwards, Alhambra, CA, Sebastian Press, 2010